

Jaarverslag 2019

Doorgroeien in kwaliteit,
bekendheid en autoriteit

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	3
	Voorwoord	4
1.	Organisatie en samenwerking	6
	1.1 Organisatiestructuur	6
	1.2 Gezamenlijk de koers bepalen	8
	1.3 Bijeenkomst jaarplan 2020	9
2.	Producten	10
	2.1 Kennisberichten	10
	2.2 Reacties op actualiteiten	11
	2.3 Communicatieproducten	12
3.	Bijeenkomsten: Kennis laten landen	12
	3.1 Symposium	12
	3.2 Themabijeenkomsten	13
4.	Financiële resultaten	16
	4.1 Ontvangen budget	16
	4.2 Kostenoverzicht 2018	16
	4.3 Toelichting op de kosten per activiteitgroep	17

Voorwoord

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid wil professionals, die dagelijks bezig zijn met beleid en de uitvoering van lokale en regionale veehouderij ontwikkelingen, beter in staat stellen antwoord te geven op vragen en zorgen van lokale en regionale overheden, burgers en bedrijven. Een missie die nog steeds staat als een huis.

Het jaar 2019 stond in het teken van een krimpend budget, er was slechts twee derde van het beoogde jaarbudget beschikbaar door achterblijvende bijdragen vanuit het agrarisch bedrijfsleven. Ten opzichte van 2018 was er substantieel minder te besteden. Dit bemoeilijkte de mogelijkheden om door te groeien in kwaliteit, bekendheid en autoriteit – maar ondanks dat zijn er wel goede resultaten behaald.

Het hoogtepunt in 2019 was het symposium in maart, dat met ruim 250 bezoekers in Amersfoort een groot succes was – mede dankzij het zangtalent van diverse sprekers. Daarnaast is er wederom aan veel kennisberichten gewerkt. Met trots hebben we tijdens het symposium het nieuwe kennisbericht ‘In gesprek over oplossingsrichtingen’ gepresenteerd.

Daarnaast bleven er veel vragen komen over de resultaten van VGO 3 over longontstekingen en de nabijheid van geitenhouderijen. We hebben daarbij op passende wijze bij vier provincies en twee gemeenten een bijdrage kunnen leveren aan informatieve bijeenkomsten voor geitenhouders en bestuurders.

Waar het Kennisplatform in eerdere jaren zelf thematische bijeenkomsten organiseerde, wordt er nu – mede vanwege budgettaire beperkingen – voor gekozen om aan te sluiten bij regionale initiatieven. Het jaar 2019 heeft laten zien dat het Kennisplatform bij actuele onderwerpen zoals de geitenhouderij en longontstekingen goed gevonden wordt door decentrale overheden. We zien dat het Kennisplatform onverminderd relevant blijft en we kijken er naar uit om ook de volgende jaren onze ambitie waar te maken: dé autoriteit zijn die antwoord geeft op vragen over veehouderij en de gezondheid van mensen.

Annemarie Moons

Stuurgroepvoorzitter Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid. Voorzitter Wellant-college.

1. Organisatie en samenwerking

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid is een samenwerkingsverband van zeven kennisinstituten en uitvoeringsorganisaties: RIVM, Wageningen University & Research, Universiteit Utrecht, ZonMw, GGD GHOR Nederland, Omgevingsdienst NL en LTO Nederland. Gezamenlijk zetten zij hun kennis in bij een deskundige en gewogen beoordeling van wetenschappelijke informatie.

1.1 Organisatiestructuur

De basisstructuur van de organisatie van het Kennisplatform bestaat uit een stuurgroep die wordt gevoed door een groep met inhoudelijke kennis (expertiseforum) en een groep met communicatiekennis (communicatieforum). Dit alles wordt aangestuurd vanuit een klein team van sleutelfunctionarissen dat eens per maand overleg heeft over de voortgang van de activiteiten van het Kennisplatform en de strategische keuzes. Dit zorgt voor continuïteit en regie in de uitvoering, waarbij keuzes indien nodig aan de Stuurgroep worden voorgelegd. Voor deze basisstructuur stellen de deelnemende organisaties medewerkers beschikbaar. De stuurgroep wordt voorgezeten door onafhankelijk voorzitter Annemarie Moons.

Stuurgroep Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid

Het expertiseforum functioneert als de vaste kern van experts die bij de kennisproducten en activiteiten betrokken worden. Per product/activiteit is een werkteam samengesteld waarin naast enkele leden van deze vaste kern ook een bredere groep deskundigen wordt betrokken.

De leden van het communicatieforum hebben gezorgd voor de uitvoering van de communicatie activiteiten. Bij elk kennisproduct en elke activiteit zijn enkele leden van het communicatieforum betrokken. Eenmaal is het communicatieforum bijeengekomen om de communicatiestrategie te herijken en eenmaal om de activiteiten voor de symposiumdag voor te bereiden. Daarnaast had het communicatieforum tweemaandelijks telefonisch voortgangsoverleg. Door meer telefonisch te vergaderen, is zo efficiënt mogelijk ieders kennis en expertise ingezet.

2. Producten

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid heeft in 2019 aan een flink aantal producten gewerkt.

2.1 Kennisberichten

In 2019 is het nieuwe kennisbericht 'In gesprek over oplossingsrichtingen' gepubliceerd. Hierin is aandacht voor het opbouwen van betekenisvolle veranderingen, omgaan met onzekerheden, perceptie en acceptatie van risico's en het hanteren van een integrale blik. Ook aan het nieuwe kennisbericht over 'multifunctionele landbouw met dieren' is veel werk besteed. Het kennisbericht gaat over de mogelijke positieve en negatieve gevolgen voor gezondheid van zorg, recreatie en educatie op de boerderij met dieren. De oplevering van dit kennisbericht is voorzien in 2020.

Naast deze twee kennisberichten was er sprake van mogelijk nog twee nieuwe kennisberichten over 'positieve effecten van veehouderij op gezondheid' en 'dieraantallen, megastallen en gezondheid'. Door de terugval in het beschikbare budget ligt de prioriteit echter bij het actueel houden van de bestaande kennisberichten. Voor nieuwe kennisberichten is daarom geen ruimte in de begroting geweest.

Updates

In 2019 is doorgewerkt aan het actueel houden van de bestaande kennisberichten. Het kennisbericht zoönosen is uitgebreid aan gewerkt. Daarnaast is gestart met de update van het kennisbericht fijnstof, endotoxinen en ammoniak. Om het leesbaarder te maken wordt voor alledrie deze onderwerpen een apart kennisbericht gemaakt. In 2019 is een begin gemaakt met een nieuwe Q&A over endotoxinen. Hierin worden enkele studies over endotoxinen meegenomen die medio 2019 uitkwamen en waarover een nieuwsbericht op de website is verschenen.

Het kennisbericht geitenhouderij en gezondheid wordt regelmatig geactualiseerd. Na een kleine actualisatie begin 2019, is er in de tweede helft gewerkt aan een uitgebreide actualisatie. Hierin worden met name de nieuwe inzichten van VGO 3 verwerkt.

2.2 Reacties op actualiteiten

Er is 43 keer een vraagstelling geregistreerd en beantwoord in 2019. Enkele keren leidt de vraagstelling tot een kennisbericht, een memo of een nieuwsbericht. Zo is een aantal keer een uitgebreider bericht gemaakt naar aanleiding van nieuwe publicaties of naar aanleiding van discussies over de kennis in de media. Hieronder een korte beschrijving van enkele berichten.

VGO 3 – longonsteking rondom geitenhouderijen

In 2018 werden de resultaten gepubliceerd van VGO 3, waaruit een duidelijk signaal kwam van meer longontstekingen rondom geitenhouderijen. In 2019 werd het Kennisplatform veelvuldig gevraagd om een inhoudelijke bijdrage. Januari 2019 is het Kennisplatform aanwezig geweest bij een gesprek van de Provincie Noord-Holland met geitenhouders om vragen te beantwoorden. In februari bij een bijeenkomst van Provincie Gelderland voor gemeentebestuurders om hen te informeren over de wetenschappelijke inzichten. In juni is er een presentatie gegeven aan statenleden van Friesland, en in oktober aan statenleden van Limburg. Naast deze informerende bijeenkomsten heeft het Kennisplatform ook de gemeente Lingewaard ondersteund, door kennisvragen van GGD Gelderland-Zuid te beantwoorden over een geitenhouderij ontwikkeling in deze gemeente. Deze inzet voor gemeente en provincies heeft geresulteerd in een uitbreiding op de VGO 3 Q&A die we in 2018 al hadden gepubliceerd.

Signaleringen

De abonnees van de Nieuwsbrief ontvingen diverse signalerende nieuwsberichten in 2019. Dit zijn enkelvoudige berichten naar aanleiding van nieuwe publicaties. Naar aanleiding het rapport van de commissie geurhinder is een uitgebreider nieuwsbericht opgesteld om de resultaten te duiden. Over Afrikaanse varkenspest is een kort bericht verschenen om te informeren over de (afwezigheid van een) relatie met gezondheid. En ook over de handreiking ‘Veehouderij en gezondheid’ van Infomil verscheen een nieuwsbericht. De kennisproducten van het Kennisplatform zijn veelvuldig gebruikt voor deze handreiking, die gericht is op de juridische mogelijkheden om eventuele gezondheidseffecten van veehouderijen te beperken.

2.3 Communicatieproducten

In 2019 is de website doorontwikkeld. De introductieteksten van de onderwerpen zijn aangepast, er zijn meer ingangen gecreeërd om bij een breed scala aan onderwerpen te komen die het Kennisplatform behandelt en de aantrekkelijkheid van de homepage is vergroot. Daarnaast is er veel communicatie rondom het symposium geweest. Er zijn in 2019 drie nieuwsbrieven uitgebracht.

3. Bijeenkomsten: Kennis laten landen

3.1 Symposium

De transitie naar een toekomstbestendige kringlooplandbouw heeft een geïntegreerde aanpak nodig en kan niet zonder steun van de maatschappij, de overheid en het bedrijfsleven. Dat was de overall conclusie van het symposium van het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid, dat 13 maart plaatsvond in de Rijtuigenloods in Amersfoort.

‘Hoe geven we met elkaar vorm aan de toekomst van de veehouderij in Nederland, met zorg voor de gezondheid van mens en vee?’ De titel van het symposium bracht zo’n 280 professionals bijeen om met elkaar nieuwe inzichten uit onderzoek te delen en oplossingen te bespreken voor vragen uit de praktijk.

Symposium rijtuigenloods Amersfoort

Naast het plenaire programma werden 10 workshops georganiseerd.

Op de website is een uitgebreid verslag van de dag gepubliceerd.

<https://www.kennisplatformveehouderij.nl/bijeenkomsten/symposium-2019>

3.2 Themabijeenkomsten

In plaats van zelf themabijeenkomsten te organiseren is voor 2019 afgesproken om aan te sluiten bij andere landelijke bijeenkomsten. Dit heeft ertoe geleid dat het Kennisplatform een workshopsessie organiseerde op de landelijke Dag van de Omgevingswet op 19 oktober 2019 en een bijeenkomst faciliteerde van het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid in Noord-Brabant.

Dag van de Omgevingswet

Het thema van de Kennisplatform-workshop tijdens de landelijke dag van de Omgevingswet was 'Landelijk gebied, gezondheid en omgevingswet'. Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit Gelderland en Noord-Brabant werd in een workshop getoond hoe gemeenten en omgevingsdiensten nu en zeker straks onder de omgevingswet meer kunnen bereiken voor gezondheid. Door het onderwerp expliciet mee te nemen in beleids- en besluitvormingstrajecten, kunnen zij meer bereiken dan met alleen het afvinken of voldaan wordt aan normen. Het Kennisplatform was tijdens de dag ook vertegenwoordigd met een stand op het marktplein.

Workshop tijdens Dag van de Omgevingswet

Ambtelijke bijeenkomst Veehouderij en gezondheid, Endotoxinen en Geur
Het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid (Omgevingsdiensten, gemeenten, GGD en provincie Noord-Brabant) organiseerde voor lokale en provinciale overheden een informatiebijeenkomst. Zij deed dit in samenwerking met de commissie Biesheuvel, het Kennisplatform veehouderij en humane gezondheid en Infomil.

Het Kennisplatform maakte onder andere de deelname mogelijk van onderzoekers Myrna de Rooij, IRAS – Utrecht University en Albert Winkel, Wageningen Livestock Research. Tevens registreerde de communicatieadviseur van het Kennisplatform het interactieve deel met Mentimeter. Het was een zeer goed bezochte bijeenkomst (50 deelnemers) in het Provinciehuis in Brabant. Medewerkers van omgevingsdiensten en gemeenten konden al hun vragen stellen rondom de thema's VGO-studies, Geur en Endotoxinen. Aan bod kwamen de Landelijke handreiking Veehouderij en Volksgezondheid van Infomil, Rapport commissie Biesheuvel beleidsreactie en vervolg, stand van zaken onderzoek combiluchtwassers, de Handreiking Veehouderij en Volksgezondheid 2.0 van het Ondersteuningsteam, het Endotoxine toetsingskader 1.0 van het Ondersteuningsteam, Actualisatie endotoxine-toetsingskader, Crisis en Herstelwet en pilot Landbouw.

Ambtelijke bijeenkomst Veehouderij en Gezondheid

Ambtelijke bijeenkomst Veehouderij en Gezondheid

4. Financiële resultaten

4.1 Ontvangen budget

Budget voor 2019

In het jaarplan 2019 werd uitgegaan van een budget van € 442.000,-. De ministeries van VWS, LNV en IenW hebben in 2019 gezamenlijk € 127.000,- bijgedragen. De decentrale overheden hebben dankzij zes provincies, twaalf omgevingsdiensten en een eenmalige bijdrage van de VNG ook € 127.000,- bijgedragen. De toezeggingen van zeven diersectoren en LTO Nederland voor 2019 zijn ontvangen. Alleen de POV heeft de toezegging niet betaald. Begin 2020 heeft de POV kenbaar gemaakt om met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 uit het Kennisplatform te stappen en de factuur van € 25.000,- niet te betalen. De bijdrage van het agrarisch bedrijfsleven in 2019 is daarmee op € 101.000,- uitgekomen.

Over het jaar 2018 was in het jaarverslag 2018 gerapporteerd dat er € 84.760,- was overgebleven, terwijl in het jaarplan 2019 nog werd uitgegaan van € 61.000,-. Dit leidt tot een extra budget voor 2019 van € 23.760,-. Het tekort van € 25.000,- dat door de actie van de POV was ontstaan, kan daarmee grotendeels worden opgevangen. Het daadwerkelijke budget voor 2019 is uiteindelijk uitgenomen op € 440.760,-.

4.2 Kostenoverzicht 2019

In 2019 is € 404.859,- besteed. Dit betekent dat er € 35.901,- niet is uitgegeven. Dit kan als volgt verklaard worden:

- Er is ongeveer € 16.000,- minder besteed aan kennisberichten dan begroot. Dit zit voornamelijk in de vertraagde inzet van enkele expert, waardoor het werk is doorgeschoven naar 2020.
- Er is ongeveer € 11.000,- minder besteed aan de samenwerkingsstructuur dan begroot. Dit kan deels verklaard worden doordat er minder aanwezigheid was dan begroot.
- Er is ongeveer € 14.000,- minder besteed aan reacties op actualiteit dan begroot. Dit komt doordat er minder reacties geschreven zijn dan verwacht.
- Er is ongeveer € 15.000,- meer uitgegeven aan communicatieproducten. Dit komt deels doordat er meer vormgevingskosten waren om in de nieuwe huisstijl producten op te leveren. En deels doordat er meer uren zijn gemaakt voor het doorvoeren van wijzigingen aan de website.
- Rest is het gevolg van kleinere verschillen tussen raming en realisatie.

Activiteit / product	Ureninzet	Kosten ureninzet incl. BTW	Materieel. incl. BTW	Totaal BTW
Kennisberichten	553	€ 76.865,-		€ 76.065,-
Ad hoc vragen	208	€ 27.950,-		€ 27.950,-
Memo's	122	€ 16.370,-		€ 16.370,-
Symposium	379	€ 47.663,-	€ 46.490,-	€ 94.153,-
Bijdragen bijeenkomsten derden	121	€ 16.762,-	€ 7.931,-	€ 50.598,-
Communicatieproducten	383	€ 42.667,-	€ 2.120,-	€ 60.414,-
Overlegstructuur	456	€ 58.294,-	€ 2.455,-	€ 89.402,-
Management algemeen	185	€ 20.786,-	€ 5.255,-	€ 26.040,-
Management financiering	313	€ 35.707,-		€ 35.707,-
Totalen	2.720	€ 343.063,-	€ 61.796,-	€ 404.859,-

4.3 Toelichting op de kosten per activiteitgroep

Kennisberichten, ad hoc vragen en memo's

Betreft de uren voor schrijven, reviews en overleg.

Symposium

Betreft de uren voor voorbereiding voor het symposium, aanwezigheid en nazorg. Materieel betreft locatie en catering, en inhuur van dagvoorzitter, verslaglegger en spreker.

Themabijeenkomst

Betreft de uren voor voor- en nabereiding van aanwezigheid bij provinciale bijeenkomsten en de dag van de omgevingswet.

Communicatieproducten

Betreft de uren voor website, vormgeving, sociale media, folder en nieuwsbrieven. Materieel betreft inhuur voor vormgeving.

Overlegstructuur

Dit zijn de uren voor de overleggen van strategisch overleg, communicatieforum, jaarplanoverleg en tussentijdse afstemming. Materieel betreft locatie en catering.

Management

De ureninzet voor het voeren van secretariaat, inclusief een jaarplan, jaarverslag en contracten en facturen voor de deelnemers. Daarnaast betreft het de ureninzet van het secretariaat voor, tijdens en na de stuurgroepoverleggen (4) en financiersoverleggen (2). Materieel betreft de inzet van de onafhankelijk voorzitter en notuleren financiersoverleg.

Colofon

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid is een samenwerkingsverband van RIVM, Wageningen University & Research, Universiteit Utrecht, ZonMw, GGD GHOR Nederland en Omgevingsdienst NL.

Uitgave:

Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid

Tekst:

Bureau Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid

Vormgeving:

Xerox/OBT, Den Haag
RIVM

Bilthoven, september 2020

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

www.kennisplatformveehouderij.nl

